

Z OBSAHU	Shakespeare a jiní. O britských konvertitech, kryptokatolicích a jejich denunciantech	04
	Manhattanská deklarace: Hlas křesťanského svědomí	05
	Nastává nový kulturní boj: Proč má Manhattanská deklarace pravdu	09
	Bůh dnes. S ním, nebo bez něho – to mění vše! K mezinárodní konferenci	12

TRADICE OTCŮ

Z listu svatého biskupa a mučedníka Ignáce Antiochijského Efesanům (kolem roku 100)

Oslavujte ve všem Ježíše Krista, který oslavil vás, abyste – dokonalí v jedné poslušnosti a poddaní biskupu a knězi – ve všem byli posvěceni.

Nepřikazuji vám to, jako bych něco znamenal. Neboť i když jsem v okovech pro jméno Ježíše Krista, nejsem v něm dokonalý. (...) Ale protože mi láska nedá vůči vám mlčet, prosím napřed já vás, aby se vaše myšlení shodovalo s myšlením Božím. Neboť i Ježíš Kristus, náš nade vše dokonalý život, smýšlí jako Otec, a právě tak i všichni biskupové, ustanovení po všech krajích, smýšlejí jako Ježíš Kristus.

A tak je třeba, abyste žili v jednotě se smýšlením biskupovým, což také děláte. Vaše ctihodné kněžstvo, hodné Boha, je s biskupem v takové jednotě jako struny s kytarou. Proto vaše jednomyslnost a láskyplný soulad opěvují Ježíše Krista. A všichni buďte jedním sborem, abyste ve svorné harmonii, naladěni v jedné Boží tónině, jedním hlasem zpívali skrze Ježíše Krista Otcí, aby vám naslouchal a z vašich dobrých činů poznal, že jste údy jeho Syna. Je tedy prospěšné, abyste vždy byli v dokonalé jednotě, a tím abyste také vždy měli podíl na Bohu.

Když jsem se já mohl za tak krátkou dobu tolik sblížit s vašim biskupem, ne po lidsku, ale duchovně, oč víc vám blahorečím za to, že jste spolu spojeni, tak jako církev s Ježíšem Kristem a jako Ježíš Kristus s Otcem, aby všechno bylo v souladné jednotě. Nikdo at' se nemýlí! Kdo není při oltáři, připravuje se o Boží chléb. A má-li modlitba jednoho či druhého takovou sílu, což teprve modlitba biskupa s celou církví?!

Foto: daylife.com/reuters

Evropa duchovně odzbrojila

Varování kardinála Vlka před islamizací vzbudilo světový ohlas

Interview kardinála Vlka o nebezpečí islámu pro Evropu se dostalo na stránky většiny evropských deníků (a nejen evropských).

Kardinál řekl, že muslimové dobývají Evropu, protože křesťané jsou příliš sobečtí a zpoohanštělí, než aby hájili duchovní dědictví kontinentu. Varoval, že Evropa s islámem prohraje, budou-li její obyvatelé i nadále popírat své křesťanské kořeny. (Levicový *Guardian* to označil za „otevřený útok na evropské muslimy“). Kardinál také řekl, že imigrace a vysoká porodnost muslimů zaplní prázdný prostor, vzniklý tím, že Evropané systematicky vyprazdňují křesťanský obsah svých životů.

Kardinál připomněl, že ve středověku a na počátku novověku islám nedokázal dobýt Evropu zbraněmi. Dnes se bojuje duchovními zbraněmi, jež Evropa nemá, ale muslimové jsou jimi vyzbrojeni dokonale.

Kardinálova slova pročistila vzduch podobně jako švýcarské referendum o minaretech – zejména poté, co se ukázalo, že jiné národy by hlasovaly stejně. Všichni ocenili, že „to“ konečně někdo řekl naplno.

Zbývá už jen říci, co s tím. Odpovědí je samozřejmě misie. Počet konvertitů od islámu ke křesťanství v posledních letech prudce roste: platí to o Kazachstánu, Uzbekistánu, Egyptě i o dalších zemích. Šejk Ahmed al Chatání před časem v TV *Al Džazíra* vyjádřil znepokojení nad počty muslimů, kteří se obracejí ke Kristu. Podle jeho slov konvertuje ke křesťanství každý den 16 000 muslimů, za rok šest milionů.

Také v Evropě se výrazně více muslimů obrací ke křesťanství než naopak. Chce to jen vyjít jim vstříc, i když to někdy bývá nebezpečné.

A pokud jde o demografickou propast v dnešní evropské společnosti – i zde

Dokončení na str. 2 dole

Španělští pro-life stoupenci pořádají jednu akci za druhou.
Foto: Flickr, HazteOir.org

Španělsko: Tisíce katolíků proti potratům

Katolíci se zúčastnili v neděli 27. prosince mše svaté na stadionu Real Madrid. „Evropa bude prakticky bez dětí,“ varoval madridský arcibiskup kardinál Antonio María Rouco Varela. „Kdo odmítá bránit lidskou bytost nevinnou a slabou, již počatou a nenarozenou, dopouští se závažného porušení mravního řádu.“ Celá akce byla na protest proti potratovým zákonům, které zavedl premiér José Luis Rodríguez Zapatero a které umožňují potrat na požádání do 14. týdne těhotenství, dokonce bez vědomí rodičů dívek ve věku 16–17 let. Nové zákony též zavádějí partnerství homosexuálů a zrychlují rozvodové řízení.

Papež Benedikt XVI. zaslal poselství podporující demonstraci, ve kterém uvedl, že rodina „je založena na manželství mezi mužem a ženou“ a že má „prvořadou důležitost pro přítomnost a budoucnost lidstva“.

Zúčastnilo se 1200 kněží, 42 biskupů ze Španělska, Portugalska, Itálie, Francie a Rakouska, ale i řada kardinálů a apoštolský nuncius ve Španělsku arcibiskup Renzo Fratini.

Telegraph

Dokončení ze str. 1

je řešení nasnadě. Nechceme soutěžit s muslimy v počtu dětí na rodinu, jen připomínáme, že jednou ze tří křesťanských kardinálních ctností je naděje. A co je jasnějším výrazem naděje než malé dítě, ve své křehkosti podobné narozenému Kristu, které s láskou přijímáme.

Michaela Freiová

Stanovisko České biskupské konference k rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Na zasedání Stálé rady České biskupské konference, které se konalo v Praze dne 5. 1. 2010, schválili její členové stanovisko k rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku ze dne 4. 11. 2009.

Česká biskupská konference sděluje svoje výhrady k rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku ze dne 4. listopadu 2009, podle kterého umístění křížů v italských školách představuje porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

Evropský soud pro lidská práva je soudní orgán, který byl zřízen z rozhodnutí evropských států sdružených v Radě Evropy k výkladu evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, a to s cílem zajistit plnění závazků, které z této Úmluvy vyplývají.

Podle Kapitoly 1. Statutu Rady Evropy: „Cílem Rady Evropy je dosažení větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany uskutečňování ideálů a zásad, které jsou jejich společným dědictvím, a usnadňování jejich hospodářského a společenského rozvoje.“ Totožný základní cíl je vyjádřen i v Preambuli evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod.

Dané rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, sledující tendenci eliminovat z veřejného a společenského života kříž, je však v rozporu s tímto základním cílem, na kterém Rada Evropy a evropská Úmluva spočívají, neboť křesťanství, tradičně hlásající nadčasově platná práva a svobody každého člověka, je trvalou součástí ideálů a zásad, které jsou společným dědictvím evropských států, a kříž jako základní křesťanský atribut je zároveň symbolem společného evropského dědictví.

Daný rozsudek Evropského soudu pro lidská práva je rovněž projevem necitlivého přístupu k náboženskému cítění evropských národů, k jejich státotvorným tradicím a k jejich mezinárodní spolupráci v oblasti zdravotní, humanitární a sociální péče v rámci Červeného kříže.

Česká biskupská konference odmítá tyto snahy o vytlačování tradičních projevů křesťanské kultury ze společenského života a jejich nahrazování ateistickými postoji. Tyto snahy jsou vydávány za projev náboženské a ideologické neutrality, avšak nepravdivě, neboť ateismus samotný je ideologií.

Česká biskupská konference očekává, že daný rozsudek zůstane ojedinělým jevem a členské státy Rady Evropy nebudou nadále vystavovány snahám popírat principy, na kterých Rada Evropy a Evropský soud pro lidská práva vznikly.

TS ČBK

Biskup Nazír Alí varuje Západ před kapitulací

Bývalý anglikánský biskup Rochesteru, Michael Nazír-Alí, řekl, že Západ nesmí uhýbat před vyrovnáním s islámem. Mezinárodní společenství nesmí ztratit nervy a stáhnout se z Afghánistánu. Uvítal rozhodnutí prezidenta Obamy posílit tamější americké síly o 30 000 lidí: v globalizovaném a mobilním světě si lidé na Západě musejí uvědomit, že své zájmy musejí hájit v celém světě a ne jen u vlastního prahu, řekl. Islamisté by stažení z Afghánistánu pochopili jako kapitulaci, posílili by své teroristické aktivity a získávali stále více radikalizovaných muslimů na Západě.

Biskup Nazír Alí je rodilý Pákistánec, ze své země musel uprchnout, protože mu extrémisté usilovali o život. Dne 1. září 2009 se vzdal svého úřadu, aby se mohl naplno věnovat pronásledovaným křesťanům a vyrovnávání s islámem.

Kathnet

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz. Máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem, můžete se zaregistrovat na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Sedm mrtvých po atentátu na koptskou komunitu v Egyptě

Nag Hamadi. Smutné Vánoce prožili koptští křesťané v Egyptě. Skupina muslimských extrémistů podnikla ozbrojený útok střelnými zbraněmi na obec koptských křesťanů během půlnoční bohoslužby ze slavnosti Narození Páně ve městě Nag Hamadi, asi 68 km od známého Luxoru. Tři útočníci zahájili z auta střelbu na věřící shromážděné v kostele, přičemž zabili sedm osob a desítky těžce zranili. Koptové spolu s ostatními pravoslavnými církvemi slaví Vánoce podle Juliánského kalendáře 7. ledna. Koptský biskup diecéze Nag Hamadi Kirolos, který odešel z kostela těsně před útokem, potvrdil, že bylo zabito šest věřících a jeden policista. Kromě toho také sdělil, že mu bylo v uplynulých dnech několikrát vyhrožováno, že křesťanům „nebude dovoleno slavit svátky“. Egyptské ministerstvo vnitra oznámilo, že policie už identifikovala šéfa ozbrojených extrémistů, jejichž akce byla prý odvetou za znásilnění dvanáctileté dívky, ke kterému došlo v listopadu a ze kterého muslimská obec – nikoli policie – obvinila křesťana. Policie vyzvala biskupa, aby se nevzdaloval z domu, neboť se obává dalších útoků. Koptská křesťanská komunita tvoří v Egyptě 10 % obyvatelstva. Je obklopena muslimskou většinou a vystavena neustálým diskriminacím i násilným útokům. Záminkou jsou obvykle spory o pozemky nebo hádky o ženy, které však záhy přerostou do střetů, vedených nenávistí ke křesťanství. Dnes v Nag Hamadi křesťané protestovali před policejním úřadem proti neschopnosti policie zajistit bezpečnost. K jejich rozehnání byl použit slzný plyn.

Ra Vat

Jeruzalém: Židovští vůdci odsuzují plivání na křesťany

Tisková zpráva izraelského vyslanectví u Svatého stolce oznámila, že tribunál ultraortodoxní komunity, Bet Din Cedek, vydal dopis, který odsuzuje urážky křesťanů, jichž se dopustili někteří mladí členové komunity.

V dopise se říká: „Nedávno si pohané stěžovali na obtěžování a urážky ze strany neodpovědné mládeže na různých místech města.“ Mluvili o obtěžování a násilí, jako je plivání a kletby vůči kněžím a řeholnicím, protikřesťanské graffiti na zdech kostelů a na svatých místech, i na házení kamenů. Dopis dále říká: „Mimo znesvěcování Svatého Jména, což samo o sobě je velmi těžký hřích, je provokování pohanů ... zakázáno a může přinést tragické důsledky pro naši vlastní komunitu.“

Představitelé izraelského ministerstva zahraničí a jeruzalémské správy se setkali s rabi Šlomo Papeheimem z ultraortodoxní obce charedim, projednali tyto věci a diskutovali o dopisu, který podobné útoky odmítá. Dopis, datovaný 30. prosince, vyzývá „každého, kdo má možnost ukončit tyto ostudné incidenty přesvědčováním, aby co nejrychleji jednal a zastavil podobný hazard, aby naše komunita mohla žít v míru.“

Zenit

Malajsie: Křesťané se modlí a nereagují na provokace

„Křesťané se modlí a nereagují na provokace,“ řekl Murphy Pakiam, arcibiskup Kuala Lumpur. Reagoval tak na útoky na křesťanské kostely, k nimž došlo 8. a 9. ledna. Zdůraznil, že takové útoky jsou v Malajsií raritou. „Situace je nyní pod kontrolou a policie násilné útoky zastavila,“ řekl arcibiskup. „Křesťané se modlí a zůstávají v klidu; nebudou se mstít.“ V Malajsií je islám státním náboženstvím, ale ústava zaručuje svobodu bohoslužby pro jiné náboženské komunity. Islám vyznává 50 % z 28 milionů obyvatel. Křesťanů je 8 %, z toho 900 000 katolíků.

Fides

V Egyptě další oběť

Jen pár dnů po ozbrojeném útoku na obec koptských křesťanů v Nag Hamadi, během nějž přišlo o život 7 lidí, byla v Egyptě – nedaleko Nag Hamadi – zabita další křesťanská žena. Koptský patriarcha Shenouda III. se obrátil na autority v Káhiře, aby vyjádřil své rozhořčení a požádal je o adekvátní ochranu křesťanské menšiny, která se stává obětí islamistických fundamentalistů. K němu se připojil katolický biskup Luxoru, Mons. Youhannes Zakaria, který požádal věřící celého světa o modlitby za křesťanskou komunitu v Egyptě. Koptští křesťané v Itálii zatím připravují manifestaci na jejich podporu.

„Manifestace má dva cíle. Zprvu protestovat proti mlčení egyptské vlády a způsobu jednání pořádkových sil při podobných situacích a zadruhé upozornit italské veřejné mínění na tyto problémy, nechat zaznít hlasu mnoha lidí, kteří zažívají tuto nelidskou a nepřijatelnou situaci,“ říká Marco Hamam, jáhen koptské pravoslavné církve v Itálii.

Ra Vat

IV. brněnské bioetické dny (23.–25. dubna)

Česká biskupská konference ve spolupráci s dalšími institucemi pořádá v Brně ve dnech 23.–25. 4. 2010 konferenci s mezinárodní účastí – *IV. brněnské bioetické dny*, které budou letos zaměřeny na aktuální etické problémy manželského a rodinného života. Zvláštní pozornost přitom bude věnována otázkám spojeným s používáním moderních technologií.

Na konferenci vystoupí přední odborníci z oblasti teologie, biologie, medicíny, psychologie i dalších oblastí. Hlavní referát přednese Mons. prof. ThDr. František Tondra. Na konferenci promluví také Mons. ThLic. Vojtěch Cikrle, Mons. Aleš Opatrný a další.

Přihlášky je třeba zasílat co nejdříve e-mailem na adresu bioetika@bioetika.cz, případně poštou na adresu Hippokratés, Míčkova 59, 614 00 Brno. Podrobnosti na www.bioetika.cz.

TS ČBK

SHAKESPEARE A JINÍ

O britských konvertitech, kryptokatolicích a jejich denunciantech

Ve středu 6. ledna zemřel ve věku 88 let P. Graham Leonard, někdejší anglikánský biskup Londýna. Snad bychom o tom ani nemuseli psát v Monitoru, kdyby nešlo o konvertitu ke katolicismu. V roce 1994 přestoupil i se svou ženou do katolické církve a přijal v ní kněžské svěcení. Jako jeden z vysokých představitelů anglikánů ukázal, že nejkratší a nejjistější cesta k jednotě vede přes konverzi. Zároveň vlastním příkladem vydláždil cestu dnešnímu počínání Benedikta XVI., který pro anglikány vytváří místo v Církvi, aby se snáze mohli vrátet k Římu.

Úsilí Benedikta XVI. zajímavě doprovází ve Věčném městě nedávno otevřená výstava, ilustrující kontakty Britů s papežským Římem. Připomíná evangelizaci Anglie svatým Augustinem z Canterbury, kterého vyslal Řehoř Veliký. Mluví o putování do Říma po slavné Francké cestě. Největší prostor je nicméně věnován anglické podzemní církvi. Od chvíle kdy Jindřich VIII. vytvořil v 16. století vlastní národní církev, katolíci věrní papežovi museli sestoupit na dlouhá staletí do podzemí. Tím okamžením narůstá rovněž význam anglického špitálu v Římě (organizátora naší výstavy), který poskytuje útočiště katolíkům prchajícím z vlasti před pronásledováním. Během příprav výstavy došlo k zajímavému objevu. V knize hostů byly nalezeny tři zápisy patřící s největší pravděpodobností Williamu Shakespeareovi. Vztahují se k takzvaným ztraceným letům, k sedmileté mezeře v biografii anglického dramatika. Zároveň jsou dalším potvrzením dohadů o tom, že Shakespeare byl jedním z katolických podzemáků.

Shakespeare je ovšem jen drobnou, i když zajímavou epizodou v dějinách katolické církve na ostrovech. Římská výstava představuje také činnost anglického semináře v Římě. Tento institut, založený v době reformace, byl v podstatě továrnou na mučedníky. Úkolem jeho alumňů bylo totiž tajné působení v Anglii, které pravidelně končilo vězením, mučením a smrtí. Výstava ukazuje dokonce rekonstrukci v měřítku 1:1 tzv. kněžské jámy,

Angličtí poutníci na výstavě nazvané *Non Angli sed Angeli* (Nikoli Anglové, ale andělé), podle údajného výroku papeže Řehoře Velikého na adresu Angličanů, s nimiž se setkal v Římě. Foto: Lancaster Cathedral

totiž sklípku, v němž se duchovní ukrývali. Podobné skrýše existovaly na různých místech Anglie. Většinu z nich vybudoval Nicholas Owen, truhlář trpasličí postavy, který jezdil po celé zemi a připravoval úkryty pro kněze. Nakonec padl do rukou kata a zahynul při mučení.

Římská výstava není ale jen kronikou heroismu. Připomíná také početné zástupy zrádců a donašců. Organizátoři nikoho přímo nejmenují. Otázka taktu. Kdyby se byli rozhodli pro konkrétní jména, nemohli by přejít jednoho z nejproslulejších a nejbezohlednějších zrádců katolického společenství, jakým byl člověk vystupující pod pseudonymem Fagot. K jeho smůle rukopisy jeho udání dodnes leží v britských archivech. Před nemnoha lety je velmi důkladně probádal prof. John Bossy z univerzity v Yorku a dokázal, že jejich autorem není nikdo jiný než Giordano Bruno. V Anglii pobýval dva roky. Jako katolický kněz se těšil důvěře podzemáků. Ve svých denunciacích neváhal uvádět informace, které se dozvídal ve zpovědi... Shakespeara v Anglii našťásti potkat nemohl. Ten se vrací na ostrovy a zahazuje kariéru dramatika ve chvíli, kdy italský dominikán už hoří na hranici na římském Campo de Fiori,

sotva pár set metrů od místa, kde zmíněná výstava dnes opěvuje britské kryptokatolíky. Inkvizitoři, kteří poslali Giordana Bruna na smrt, o jeho špehovském angažmá nic netušili. Nemohli vědět, že má na svědomí mnoho katolíků. Byl pro ně pouze heretikem, dnes bychom řekli negacionistou (popíral totiž nezpochybnitelné pravdy). Není ovšem vyloučeno, že kdyby nebyl býval odsouzen, zavítal by jednoho dne opět do Londýna, aby pokračoval v přerušené práci... Stačil by vzniknout Hamlet, Macbeth, Romeo a Julie? To je otázka...

Krzystof Bronk

Krzystof Bronk pracuje jako redaktor polské redakce Radia Vaticana.

Jedním z nejbezohlednějších zrádců katolického společenství v Anglii byl Giordano Bruno, podepisující svá udání pseudonymem Fagot.

MANHATTANSKÁ DEKLARACE

Hlas křesťanského svědomí

Manhattanská deklarace svědomí, kterou společně vytvořili a v listopadu zveřejnili představitelé různých křesťanských církví ve Spojených státech, nachází stále větší ohlas po celém světě. Svým podpisem nebo podporou na internetových sociálních sítích vyjádřily dokumentu podporu už desetitisíce lidí. Chceme vám umožnit, abyste se s tímto důležitým textem seznámili a přinášíme vám jeho překlad..

Manhattan
Koncept 20. října 2009
Zveřejněno 20. listopadu 2009

Preamble

Křesťané jsou dědici 2000leté tradice hlásání Božího slova, hledání spravedlnosti ve společnosti a soucitné péče o chudé, utiskované a trpící.

I když plně uznáváme nedostatky a chyby křesťanských institucí a společenství ve všech dobách, hlásíme se k odkazu těch křesťanů, kteří zachraňovali odložená nemluvnata ze smetišť římských měst a veřejně odsuzovali schvalování zabíjení nemluvnat římskou státní mocí. Připomínáme si s úctou ty věřící, kteří v dobách moru zůstávali v římských městech, aby ošetřovali nemocné, a ty, kteří raději statečně umírali v Koloseu, než aby zapřeli svého Pána.

Když barbarské kmeny obsadily Evropu, křesťanské kláštery uchovávaly nejen Bibli, ale také literaturu a umění západ-

ní kultury. Byli to křesťané, kdo bojovali proti zlu otroctví: papežské výnosy ze 16. a 17. století odsuzovaly praxi otrokářství a (jako) první exkomunikovaly každého, kdo byl zapleten do obchodu s otroky; evangeličtí křesťané v Anglii vedení Johnem Wesleyem a Williamem Wilberforcem dosáhli ukončení obchodu s otroky ve své zemi. Křesťané pod Wilberforceovým vedením také vytvořili stovky společností na pomoc chudým, vězňům a dětem připoutaným řetězy ke stojm v továrnách.

V Evropě křesťané zpochybnili božské nároky králů a úspěšně nastolili vládu zákona a vyváženost mocí ve státě; to umožnilo vznik moderní demokracie. A v Americe byly křesťanské ženy v prvních řadách hnutí za volební právo. Velké kampaně 50tých a 60tých let za občanská práva byly vedeny křesťany, kteří se dovolávali Písma a uplatňovali slávu Božího obrazu v každé lidské bytosti bez ohledu na rasu, náboženské vyznání, věk nebo společenské postavení.

Stejná oddanost k lidské důstojnosti vede křesťany v posledním desetiletí k úsilí vymýtit odlišující metlu obchodu s lidmi a sexuálního otroctví, k soucitné péči o oběti AIDS v Africe a k pomoci v nesčetných jiných případech lidských práv – od zajišťování čisté vody v rozvojových zemích k obstarávání obydlí pro tisíce dětí osiřelých v důsledku války, nemoci a diskriminace podle pohlaví.

Stejně jako naši předchůdci ve víře jsou i křesťané dneška povoláni hlásat evangelium o drahocenné milosti, chránit pravou důstojnost lidské osoby a zastávat se společného dobra. Ve věrnosti svému pravému povolání, výzvě k následování, může Církev službou ostatním vydatně přispívat k veřejnému dobru.

Prohlášení

My, ortodoxní, katoličtí a evangelikální křesťané, se od 28. září 2009 shromažďujeme v New Yorku, abychom učinili prohlášení, které následuje, a které popisujeme jako jednotlivci, ne jménem svých organizací, ale mluvíme ke svým společenstvím a ze svých společenství. Jednáme společně v poslušnosti k jednomu pravému Bohu, k trojjedinému Bohu svatosti a lásky, který si činí totální nárok na naše životy a tímto nárokem volá nás věřící ve všech dobách a ve všech národech, abychom hledali a hájili dobro všech, kdo nesou jeho obraz. Sepisujeme toto prohlášení ve světle pravdy založené na Písmu svatém, na přirozeném lidském rozumu (který sám je podle našeho názoru darem Boží dobrotivosti) a na samé povaze lidské osoby.

Vyzýváme všechny lidi dobré vůle, věřící stejně jako nevěřící, aby pečlivě uvážili a kriticky promýšleli témata, s nimiž se na ně obracíme, neboť tento apel spolu se svatým Pavlem svěřujeme svědomí každého člověka před Boží tváří.

Třebaže si naši pozornost žádá celá oblast křesťanského mravního zájmu včetně zvláštní starosti o chudé a zranitelné, jsme obzvláště znepokojeni, že v naší společnosti jsou dnes kriticky ohroženy životy nenarozených, tělesně postižených a seniorů; že instituce manželství, již otrávená promiskuitou, nevěrou a rozvody, je ohrožena předefinováním, které ji přizpůsobuje módním ideologiím; že svoboda náboženství a práva svědomí jsou vážně ohroženy těmi, kdo by chtěli užívat nástroje donucení, aby přiměli věřící osoby zpronevřit se svým nejhlubším přesvědčením.

Jelikož posvátnost lidského živo-

Foto: www.manhattandeclaration.org

ta, důstojnost manželství jako spojení manžela a manželky a svoboda svědomí a náboženství jsou zakládajícími principy spravedlnosti a společného dobra, přikazuje nám naše křesťanská víra mluvit a jednat na jejich obranu. V tomto prohlášení obhajujeme:

1) hlubokou, podstatnou a rovnocennou důstojnost každé lidské bytosti jako tvora utvářeného k obrazu samého Boha, který má neodmyslitelná práva a stejnou důstojnost života;

2) manželství jako spojení muže a ženy, ustanovené Bohem od stvoření a historicky chápané věřícími a stejně tak i nevěřícími jako nezákladnější instituce ve společnosti;

a 3) náboženskou svobodu, která má základ v povaze Boha, v příkladu Ježíše Krista a v inherentní svobodě a důstojnosti lidských bytostí stvořených k Božímu obrazu.

Jsme křesťané, kteří se spojili přes historické hranice církevních rozdílů, abychom potvrdili své právo – a co je důležitější, abychom se chopili své povinnosti – mluvit a jednat na obranu těchto pravd. Slibujeme si navzájem a svým souvěrcům, že nás žádná síla na zemi, ať kulturní nebo politická, nezastraší k mlčení nebo souhlasu. Je naší povinností hlásat Evangelium našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista v jeho plnosti, vhod i nevhod. Kéž nám Bůh pomáhá, abychom v této povinnosti neselhali.

Život

Tak Bůh stvořil člověka, ke svému obrazu stvořil jej; jako muže a ženu stvořil je. (Gn 1,27)

Já jsem přišel, aby měli život, a aby ho měli v plnosti. (Jan 10,10)

Ačkoli se veřejné mínění posouvá ve směru pro život, se smutkem zjišťujeme, že u naší vlády (v USA – pozn. red.) dnes převažuje propotratová ideologie. Mnozí v současné administrativě chtějí zlegalizovat umělé potraty v kterémkoli stupni vývoje plodu, a chtějí, aby se potraty hradily z peněz daňových poplatníků. (...)

Od odstranění těchto důležitých a účinných zákonů pro život se nedá rozumně očekávat nic jiného než význam-

Foto: Flickr, trevor-and-sarah

ný vzrůst počtu potratů na žádost, a tedy zmaření životů nesčetných dětí ještě před narozením. (...)

Kultura smrti nevyhnutelně snižuje cenu těch zranitelných mezi námi, život ve všech jeho stádiích a podmínkách podporováním přesvědčení, že životy, které jsou nedokonalé, nezralé nebo nevhodné, lze zlikvidovat. Jak předpovědělo mnoho předvídavých osob, snížení ceny života, které začalo umělými potraty, nyní mezastazuje.

Například výzkum, při němž jsou ničena lidská embrya, a jeho financování z veřejných prostředků je podporováno ve jménu vědy a vyvíjení léčebných postupů pro nemoci a zranění.

President a mnozí v Kongresu přejí rozšíření výzkumu embryí tak, aby bylo z peněz daňových poplatníků financováno takzvané „terapeutické klonování“. To by vedlo k masové průmyslové produkci lidských embryí, jež by pak byla zabývána pro vytváření geneticky přizpůsobených kmenových buněk a tkání.

Na druhém konci života ohrožuje život zranitelných seniorů a postižených osob mohutnější hnutí podporující asistovanou sebevraždu a „dobrovolnou“ euthanázii.

Eugenické pojmy, jako doktrína o „životě, který nestojí za to, aby byl žit“ byly poprvé navrhovány v salónech intelektuálních elit Ameriky a Evropy ve 20. letech minulého století. Byly dlouho pohřbeny v hanbě po hrůzách poloviny 20. století a nyní se vrací z hrobu.

Jediný rozdíl je, že nyní jsou pojmy eugeniků odívány do jazyka „svobody“, „autonomie“ a „volby“. (...)

Naše poselství je a má i v budoucnu vždy být, že spravedlivá, humánní a vpravdě křesťanská odpověď na problém těhotenství pro nás všechny je projevovat lásku a péči matce stejně jako dítěti.

Skutečně prorocké křesťanské svědectví bude naléhavě vyzývat ty, jimž byla svěřena časná moc, aby plnili první odpovědnost vlády: chránit slabé a zranitelné proti násilnému útoku, a činit to bez zvýhodňování, stranictví a diskriminace. Bible nám přikazuje, abychom bránili ty, kdo se sami nemohou bránit, mluvit za ty, kdo sami nemohou mluvit. A tak bráníme nenarozené, postižené a závislé a mluvíme v jejich zájmu. Musíme činit jasným, co činí jasným Bible a světlo rozumu.

Musíme být ochotni bránit životy našich bratří a sester, i s rizikem a za jistou cenu pro nás a pro naše instituce.

Naše starost není omezena na náš vlastní národ. V globálním měřítku jsme svědky případů genocidy a „etnických čistek“, nedostatku pomoci těm, kdo trpí jako nevinné oběti války, zanedbávání a týrání dětí, vykořisťování bezbranných pracovních sil, sexuálního obchodu s děvčaty a mladými ženami, opouštěním starých lidí, rasového útlaku a diskriminace, pronásledování věřících všech vyznání a nedostatečné snahy zastavit šíření nemocí jako AIDS. Vidíme tato selhání jako důsledky téže ztráty smyslu pro důstojnost lidské osoby a pro posvátnost lidského života, jakožto hnací síly potratového průmyslu i hnutí pro asistovanou sebevraždu, euthanázii a klonování člověka pro biomedicínský výzkum. A naší věcí je, jak tomu musí být, skutečně zásadová etika lásky a život pro všechny lidské bytosti za všech okolností.

Manželství

Člověk řekl: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženou se nazývá, vždyť z muže vzata jest.“ Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě, a stanou se jedním tělem. (Gn 2,23–24)

Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev. A tak každý z vás ať miluje svou ženu jako sebe sama, a žena ať má před mužem úctu. (Ef 5,32–33)

V Písmu je stvoření muže a ženy a jejich jednota jako manžela a manželky koru-

nou Božího díla stvoření. V předávání života a výchově dětí je muži a ženě dána veliká čest být partnery Boha samého.

Manželství je tedy první instituce lidské společnosti – ve skutečnosti v ní mají všechny ostatní instituce základ. V křesťanské tradici o manželství mluvíme jako o „svátosti“, abychom ukázali na skutečnost, že je to instituce zřízená Bohem, požehnaná Kristem jeho účastí na svatbě v Káně v Galileji. V Bibli sám Bůh manželství žehná a má je v nejvyšší vážnosti.

Rozsáhlá lidská zkušenost potvrzuje, že manželství je původní a nanejvýš důležitá instituce k uchování života, zdraví, výchovy a prosperity všech osob ve společnosti. Kde je manželství ve vážnosti a kde se rozvíjí kultura manželství, tam z toho mají prospěch všichni – sami manželé, jejich děti i komunity a společnosti, v nichž žijí. Kde se kultura manželství začíná narušovat, rychle se projevují patologické společenské jevy všeho druhu. V průběhu posledních dekád jsme bohužel byli svědky vážného narušení kultury manželství přímo v naší zemi.

Snad nejvýmluvnější – a nejvíce alarmující – ukazatel je procento dětí narozených mimo manželství. Před necelými 50 lety to bylo méně než 5%, dnes je to přes 40%. Naše společnost, a zejména její nejchudší a nejzranitelnější vrstvy, kde je procento dětí narozených mimo manželství značně vyšší než celostátní průměr, za to platí obrovskou cenu v delikvenci, rozšíření drog, zločinnosti, počtu uvězněných, beznadějí a zoufalství. Jinými ukazateli jsou široce rozšířená nemanželská sexuální kohabitanace a pustošivé vysoké procento rozvodů. Se smutkem vyznáváme, že křesťané a naše instituce příliš často skandálně selhávaly ve snaze udržet instituci manželství a ukázat světu pravý význam manželství. (...)

Snaha redefinovat manželství a dodat tak uznání homosexuálních a polygamiálních svazků je spíše symptomem než příčinou narušení kultury manželství. Odráží se v ní ztráta pochopení srozumitelného významu manželství, jak byl ztělesněn v našem občanském a církevním právu a ve filosofické tradici, jež přispěla k utváření práva.

Přesto je velmi důležité této snaze odporovat, protože kdybychom jí ustupovali, znamenalo by to, že se vzdáváme

možnosti obnovit zdravé porozumění manželství a znovu vytvořit životaschopnou kulturu manželství. Znamenalo by to uvolnit místo falešnému a destruktivnímu přesvědčení, že v manželství jde jen o milostné vzplanutí /romance/ a jiná uspokojení pro dospělé, a nikoli – podstatným způsobem – o plození a jedinečnou povahu a hodnotu aktů a vztahů, jejichž smysl vyplývá z jejich schopnosti rodit, podporovat a chránit život. (...)

Uznáváme, že existují lidé se sklonem k homosexuálnímu a polygamiálnímu chování a vztahům, stejně jako jiní mají sklon k jiným formám nemorálního chování. Soucítíme s lidmi s takovými sklony; máme k nim úctu jako k lidským bytostem, které mají hlubokou, sobě vlastní a stejnou důstojnost; a projevujeme úctu těm mužům a ženám, kteří se snaží, často s malou mírou pomoci, odporovat pokušení a touhám, které pokládají neméně než my za nezvládnutelné. Stojíme na jejich straně, i když kolísají. My sami neméně než oni jsme hříšníci, kteří nesplňují Boží záměr s našimi životy. My sami neméně než oni neustále potřebujeme Boží trpělivost, lásku a odpuštění.

Vyzýváme celé křesťanské společenství k odporování sexuální nemorálnosti a zároveň k zdrženlivosti v opovrhlivém odsuzování těch, kdo jí podléhají. Naše zavrhování hříšců, jakkoli rozhodné, se nikdy nesmí stát zavrhováním hříšníků. Neboť každého hříšníka, bez ohledu na hřích, miluje Bůh, který nechce naši zkázu, nýbrž obrácení našich srdcí. (...)

Lidská osoba je dynamická jednota těla, mysli a ducha. Jeden muž a jedna žena vytvářejí manželství, když se vzdá-

Foto: Flickr, colinjcampbel

vají všeho jiného a slibují si celoživotní oddanost, a nalézají tak sdílení života na všech úrovních bytí – biologické, citové, praktické, povahové, duchovní – ve vzájemném odevzdání, které je zpečetěno, dovršeno a aktualizováno milujícím sexuálním spojením, v němž se manželé stávají jedním tělem, ne pouze v metaforickém smyslu, ale tím, že svým chováním společně splňují podmínky plození. (...) ...argument, že zákony určující jeden druh manželství neovlivní druh jiný, nemůže obstát. (...)

Měly by být ty všechny typy na základě rovnosti občanských práv uznány jako zákonná manželství, a byly by zcela bez účinků na jiné vztahy? Nikoli. Pravda je, že manželství není něco abstraktního nebo neutrálního, co může zákon legitimně definovat a redefinovat podle přání těch, kdo mají moc a vliv.

(...) Manželství je objektivní skutečnost – na smlouvě založené spojení manžela a manželky -, již je zákon povinen uznávat a chránit v zájmu spravedlnosti a společného dobra. Jestliže tomu nedostojí, má to za následek opravdové společenské škody.

Za prvé je ohrožena náboženská svoboda těch, pro něž je pojetí manželství záležitostí svědomí. Za druhé se urážejí práva rodičů, jelikož se ve školách užívají programy rodinného života a sexuální výchovy, které mají děti učit, že osvícené chápání uznává jako „manželství“ taková sexuální partnerství, jež jsou podle přesvědčení mnoha rodičů nemanželská a vnitřně nemorální.

Za třetí vzniká škoda společnému dobru občanské společnosti, když se sám zákon ve své zásadní pedagogické funkci stává nástrojem podrývání zdravého chápání manželství, na němž podstatně závisí rozkvět manželské kultury v každé společnosti. (...)

Z lásky a úzkostného zájmu o obecné dobro (ne tedy kvůli předsudkům) se zavazujeme, že budeme neúnavně usilovat o zachování právní definice manželství jako svazku jednoho muže a jedné ženy a o obnovu kultury manželství. Můžeme jako křesťané dělat něco jiného? Bible nás učí, že manželství je ústředním prvkem úmluvy Božího stvoření. Právě svazek manžela a manželky zrcadlí svazek Krista

a Církve. A tak jako Kristus chtěl z lásky vydat sám sebe za Církev jako naprostou oběť, tak chceme i my z lásky přinést jakékoli oběti, jež na nás budou vyžadovány v zájmu nesmírného pokladu, jímž manželství je.

Náboženská svoboda

Duch Panovníka Hospodina je nade mnou, Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvízat rány zkroutěných srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění. (Iz 61,1)

Dávejte císařovi, co je císařovo, a co je Božího, Bohu. (Mt 22,21)

(...) Povaha náboženské svobody je zakotvena v povaze Boha samého, Boha, který je nejplněji poznán v životě a díle Ježíše Krista. První křesťané, rozhodnutí následovat Ježíše věrně v životě i ve smrti, se odvolávali na způsob, jímž se uskutečnilo Vtělení: "Poslal snad Bůh Krista, jak se někteří domnívají, jako tyрана, který vyvolává strach a hrůzu? Ne, ale poslal v laskavosti a mírnosti... protože donucování není atributem Boha" (List k Diognétovi 7: 3-4). (...)

Křesťané vyznávají, že Bůh sám je Pánem svědomí. Úhelným kamenem nemožovaného svědomí je imunita vůči náboženskému donucování. Nikdo by neměl být nucen přijmout nějaké náboženství proti své vůli, ani by nemělo být věřícím lidem zakazováno uctívat Boha podle jejich svědomí nebo svobodně a veřejně vyjadřovat své hluboké náboženské přesvědčení. To, co platí pro jednotlivce, platí i pro náboženské komunity.

Je ironií, že ti, kdo dnes prosazují právo zabíjet nenarozené, staré a postižené a také právo provozovat nemorální sexuální praktiky, a dokonce právo požadovat pro vztahy na těchto praktikách založené uznání zákonem – že tito lidé jsou velmi často připraveni podupat svobodu druhých vyjádřit své náboženské a mravní závazky vůči posvátnosti života a důstojnosti manželství jako svazku muže a ženy.

Vidíme například úsilí oslabit nebo odstranit klauzule o námitce svědomí a tak nutit instituce chránící život (včetně církevních nemocnic a klinik), i lékaře, chirurgy, sestry a další zdravotnické pro-

Foto: Wikimedia Commons

fesionály, kteří brání život, aby prováděli nebo se účastnili potratů. Vidíme, jak se užívají antidiskriminační ustanovení k tomu, aby se nutily náboženské instituce, podniky a služby jednat v souladu s aktivitami, jež považují za hluboce nemorální – jinak musejí opustit svou službu. Například v Massachusetts po schválení "homosexuálních manželství" musejí katolické charity nakonec ukončit svou po staletí provozovanou pomoc sirotkům, jež umísťují do dobrých domovů, než aby přijaly nařízení umísťovat děti do homosexuálních domácností, což je v rozporu s katolickým morálním učením. V New Jersey – po uzákonění kvazimanželských "civilních svazků" – byla jedna metodistická instituce zbavena exemptního daňového statusu, když z důvodů náboženského svědomí odmítla poskytnout své zařízení ke slavnostnímu žehnání homosexuálním svazkům. V Kanadě a v některých evropských zemích jsou křesťanští duchovní postihováni za to, že kážou biblická ustanovení proti homosexuálním praktikám. Nové americké zákony proti nenávisti vyvolávají obavy z podobných postupů u nás.

V posledních desetiletích stále větší množství rozsudků projevuje úpadek úcty k náboženským hodnotám v médiích, v akademickém i politickém životě, a výsledkem jsou omezení svobodného náboženského projevu. Spatřujeme v tom hrozivý vývoj,... Omezování svobody svědomí nebo práva najímat lidi do náboženských institucí v souladu s jejich vírou a náboženským přesvědčením, podrývá působení zprostředkujících struktur společnosti, jež byly vždy nárazníkem proti přehnané autoritě státu, což vede k "měkkému"

despotismu, před nímž prorocky varoval Tocqueville. Dezintegrace občanské společnosti je předstupněm tyranie.

(...) Podle Bible je účelem zákona chránit řád a sloužit spravedlnosti a obecnému dobru, ale nespravedlivé zákony – zejména ty, jež chtějí nutit občany jednat proti spravedlnosti – podrývají obecné dobro, spíše než by mu sloužily.

V prvních dnech Církve křesťané odmítali dělat kompromisy ve svém hlásání evangelia. Ve 4. kapitole Skutků se píše, jak bylo Petrovi a Janovi nařízeno přestat kázat. Jejich odpověď zněla: „Posuďte sami, zda je před Bohem správné, abychom poslouchali vás a ne jeho. Neboť o tom, co jsme viděli a slyšeli, nemůžeme mlčet.“ Po staletí křesťanství učilo, že občanská neposlušnost je nejen dovolena, ale někdy i nutná. Není snad výmluvnější obrany práv a povinnosti náboženského svědomí, než ta, kterou formuloval Martin Luther King Jr. ve svém „Dopisu z birminghamského vězení“. King psal z výslovně křesťanské perspektivy a citoval křesťanské autory jako Augustina a Tomáše Akvinského. Tvrdil, že spravedlivé zákony pozdvihují a zušlechťují lidi, protože jsou zakořeněny v mravním zákoně, jehož posledním zdrojem je Bůh sám. Nespravedlivé zákony degradují lidi. Protože nemají jinou autoritu než prostou lidskou vůli, nemohou zavazovat ve svědomí. Kingova ochota jít do vězení, než se přizpůsobit právní nespravedlnosti, je příkladná a inspirující.

Protože ctíme spravedlnost a obecné dobro, nesmíme se s žádným ustanovením, které chce nutit naše instituce, aby se účastnily potratů, výzkumu ničícího embrya, asistované sebevraždy a eutanázie nebo jakéhokoli jiného činu působícího proti životu. Nejsme vázáni žádným nařízením, jež nás nutí žehnat nemravným sexuálním svazkům, považovat je za manželství nebo něco podobného. Nepřestaneme hlásat pravdu o mravnosti a nemravnosti a manželství a rodině. Plně a bez váhání budeme dávat císaři, co jeho jest. Ale za žádných okolností císaři nedáme to, co je Boží.

*Přeložili Václav a Michaela Freiovi
Redakčně kráceno. Nezkrácenou verzi nalaznete na internetových stránkách
res.claritatis.cz.*

NASTÁVÁ NOVÝ KULTURNÍ BOJ

Proč má Manhattanská deklarace pravdu

Tak zvaný *Kulturkampf*, „kulturní boj“ byl střetem mezi římskokatolickou církví za papeže Pia IX. a pruským královstvím, resp. Německou říší za říšského kancléře Otto von Bismarcka mezi lety 1871 a 1887. Legislativní cestou měl být omezen veřejný vliv Církve. Cítil především na katolickou církev, ale týkal se všech církví, ba ovlivňuje všechna náboženství v Německu až do dneška, nakolik platí tehdejší ustanovení.

Na začátku stál slavný „kazatelový paragraf“ z roku 1871, podle kterého mohl být farář postižen za politická nebo údajně politická vyjádření. V roce 1875 následovalo civilní manželství – sňatek před náboženskými činiteli byl napříště přísně zakázán (s výjimkou obřadu následujícího po občanském sňatku). V roce 1875 následoval „zákon o chlebovém koši“, který odnímal církvím veškerou nepřímou finanční podporu. Nakonec byly všechny církevní školy podřízeny rigoróznímu státnímu dozoru. Také v řadě dalších otázek byly církve podřízeny státním pravidlům. Mnohá z těchto ustanovení působila dlouho nebo platí dodnes. „Kazatelový paragraf“ byl zrušen až v roce 1953. Teprve od roku 2000 může církevní sňatek předcházet úřednímu. To, že církevní sňatek – v protikladu k prakticky všem západním zemím – v Německu neexistuje, se dodnes nezměnilo.

Biskupové sice putovali do vězení, ale stát zkoprněle pozoroval, jak se spící masa nepolitických křesťanů náhle solidarizuje a staví na odpor. Poté, co bylo zbytečně rozbito mnoho porcelánu, to stát nakonec vzdal. Ostatně trval už jen do roku 1918. Křesťanské církve byly „kulturním bojem“ těžce poškozeny. Současně ale zakusily nové oživení – a nakonec tahal stát za kratší konec provazu. Podstatně silnějšími se ukázaly ty církve, jež původně nebyly cílem, především evangelické, zatímco vlastní cíl, tedy zlomení mezinárodních vazeb církví, naprosto selhal. Klima bylo ale otáráno na desetiletí.

„Pochod tolerance“ v dubnu 2007 v Krakově. Duhu používají homosexuálové jako svůj symbol. Foto: Flickr, bildungsroman

Prostředkem pronásledování křesťanů a náboženského útisku v západním světě byly a jsou zákonodárství a soudnictví. Stále více se utahují šrouby zákona, stále více stát křesťany k něčemu nutí, i když se neuchyluje k otevřenému násilí.

Loajální občané byli nuceni se rozhodnout mezi svou vírou a státem, aniž by z toho měl kdokoli prospěch.

Podobné kulturní boje pak nastaly znovu. Nacionální socialismus neměl proti církvím nic, pokud se přizpůsobily partajní linii a formovaly vojáky jako dobré vojáky. Také NDR chtěla církve socialistické a kontrolovatelné.

Prakticky všechny západní země prošly podobnými fázemi. V USA probíhá tento boj téměř 30 let, a výsledkem je *Manhattanská deklarace*.

Samozřejmě jsou mezi minulostí a současností rozdíly. Politická moc katolické církve byla dříve podstatně větší. Navíc žijeme na západě ve stabilních demokraciích. O to překvapivější je, kolik dnes existuje sil, jež jsou zaměřeny proti pokojnému soužití západních společností a mírumilovných církví, a jež vyvolávají „druhý kulturní boj“.

V jejich čele stojí Velká Británie. Zde sklízejí biskupové anglikánské církve – ironicky právě té, jež se alespoň oficiálně pokládá za státní náboženství – tvrdé tresty za kázání na téma lidské pohlavnosti a jsou nuceni navštěvovat antidiskriminační semináře.

Jsou zavírány katolické adopční agentury, pokud nechtějí zprostředkovávat adopce pro páry téhož pohlaví, a stále častěji jsou křesťané propouštěni ze státní služby jen proto, že mají křížek na krku.

Potravy, bioetika, sexualita, manželství, rodina, *gender mainstreaming*: stále delší seznam témat, v nichž jsou církve nuceny myslet a jednat tak, jak si to žádá „zveřejňované mínění“ (příčemž veřejné mínění většiny obyvatel stojí na jiné straně a nikdo se o ně nezajímá).

Křesťané už nemají považovat za chybné to, co dělají ostatní. Mají svou etiku uložit *ad acta* ne snad ve prospěch absence etiky nebo volné etiky, ale ve prospěch etiky těch, kdo vedou kulturní boj. Církve se musejí rozhodnout, zda budou praktikovat etiku jiných, nebo budou zcela vytlačeny z veřejného života.

Nápadné je to v případě náboženské výchovy dětí. Město Berlín předstírá, že nechce výuku náboženství odstranit, ale chce jen přinutit všechny děti, aby navštěvovaly světonázorové vyučování, nazvané „etika“. Ve škole už nehraje žádnou roli ani ústava, ani mezinárodní smlouvy o lidských právech, jež zaručují právo rodičů vychovávat své děti v souladu se svým náboženstvím. Zcela zřetelný je trend, podle něhož mají i křesťané, tak jako kdokoli jiný, posílat své děti do státních jeslí, a každý, kdo se stará o děti doma, je podezřelý z asociálního chování.

Je jasné, že se dějiny neopakují, ale přesto se z nich lze poučit. Paralely jsou ovšem zarážející: prostředkem pronásledování křesťanů a náboženského útisku v západním světě byly a jsou zákonodárství a soudnictví. Stále více se utahují šrouby zákona, stále více stát křesťany k něčemu nutí, i když se neuchyluje k otevřenému násilí. Násilí to ovšem je, ale protože je to státní násilí, zdá se legitimní.

Tyto spory jsou v Německu, v Evropě, ba na celém světě naprosto zbytečné. Ani v Německu, ani v Evropě to nejsou církve, kdo způsobuje společenský neklid nebo vyvolává diskriminaci a násilí na druhých.

Určité politické síly v Unii chtějí dostat křesťanské církve na kolena. Ne tak islám, který vystupuje s jasným mocenským nárokem, ne islamistickou menšinu, jež nasazuje otevřené násilí: okolo těch se chodí po špičkách...

Muslimové protestují proti Cirkvi a papežovi před westminsterskou katedrálou. Foto: theredhunter.com

Evropská unie má před sebou nálehavé úkoly. Ale místo aby bojovala s nezaměstnaností a rasismem, ořezává zákonodárství, v němž mají církve nebo náboženské společnosti údajná zvláštní práva. Náboženská svoboda – raději ne? Církevní sebeurčení podle § 140 německé ústavy – jak to? Každá církev stejně jako každá firma má podléhat bezprostřednímu státnímu dohledu. Problémy svědomí věřících? Však oni se zlomí, bude-li tlak dostatečně silný. Evropská unie, přesněji řečeno určité politické síly v Unii, chtějí dostat křesťanské církve na kolena. Ne tak islám, který vystupuje s jasným mocenským nárokem, ne islamistickou menšinu, jež nasazuje otevřené násilí: okolo těch se chodí po špičkách a jejich kritikům se ztěžuje život akcemi proti „islamofobii“.

Ne, ústrky se činí křesťanským církvím, jež v zemích EU částečně nesou stát, jež podporují demokracii, jež obohacují občanskou společnost. Těm církvím, jež přinesly myšlenku mírové Evropy a zrodily její zakladatele – vzpomeňme jen na „praotce“ Roberta Schumanna.

Píší to bez rozčilení a nedramaticky. Křesťanské církve přežily nepřátelství a zánik Říma, přežily nacionální socialismus, stalinismus, maoismus a mnoho dalších, méně brutálních výzev. Ostatně – většina křesťanů tohoto světa by si přála mít ty svobody, jež mají křesťané na Západě. Svět se stále mění a s tím přicházejí pro církve stále nové výzvy. A rozšíření zvěsti o míru s Bohem skr-

ze Ježíše Krista vnější tlaky nepoškozují – naopak, církve pod tlakem rostou nejrychleji.

To ale nic nemění na tom, že nová zkouška sil je reálná. Společenské síly na Západě zneužívají stát, aby srazily církve na kolena a přinutily je přizpůsobit se jejich obrazu světa. Stát se stal kořistí ideologie těch, kdo utiskují své údajné nepřátele.

To vše přináší státu mnoho triumfů, protože církve reagují zcela mírně. Poškozuje to ale společnost, protože řádní občané jsou zbytečně přiváděni do konfliktů, jež narušují demokracii, kdy jsou lidé umlčováni. Ale v konečném dopadu se tím křesťanská víra jen posílí, není-li podporována „shora“.

I rodina, která je v této souvislosti až příliš často vyhlášována za mrtvou nebo nemoderní, se ukazuje jako instituce, která tady po tisíciletí nefunguje jen tak náhodou – a ne náhodou je tu mnohem déle než státy, v nichž žijeme.

Stát si vlastně stále více vynucuje odpor křesťanů. Ale jsou-li křesťané zbytečně stavěni před určitou volbu, pak si stále častěji a rozhodněji řeknou s Petrem a Janem: „Víc je třeba poslouchat Boha než lidi.“ Jistěže křesťan musí často poslouchat i lidi – stát je z Boží vůle ustaven kvůli pokojnému soužití. Ale Boha je třeba poslouchat více, staví-li už stát člověka před takovou volbu. Petrovi a Janovi mělo vězení zabránit, aby veřejně nemluvili o Ježíši. Mocní, kteří o tom rozhodli, jsou dnes už dávno zapomenuti. Zato

zvěst o Ježíši byla hlášána častěji než dříve: je hlášána často za podmínek náboženské svobody, častěji ale za podmínek státních zákazů nebo společenského ohrožení. To celé může skončit špatně.

Tím nechci říci, že se musíme bát protikřesťanského násilí. Církev má dlouhou praxi nenásilného odporu – proti odkládání dětí v římské době, proti otroctví v 18. století, proti apartheidu v Jižní Africe, proti oslabování rodiny a potlačování náboženské výchovy dětí v Sovětském svazu. Ale tyto situace vytvářejí klima mediálního a právního štvání proti křesťanům, jež odvádí společenské síly od skutečných problémů naší společnosti. Bismarckův stát přežil do roku 1918. Šance na přežití našich států a demokracií jsou s církvemi větší, než když budou proti církvím.

Vyzývám politiky: nepodílejte se na nastávajícím „druhém kulturním boji“. Věnujte se skutečným problémům!

Vyzývám soudce: Brzděte tento kulturní boj v rámci svých právních možností rozumným naléžáním práva a poctivými řešeními.

Vyzývám média: Nepodílejte se na štvání, jež vyvolává společenský neklid, ale informujte o náboženských otázkách smířlivě, demokraticky a féro-

Západní křesťanstvo se už na mnoha místech západní kultury přizpůsobilo a ustupuje. Dnes je ale dosaženo bodu, kdy už to dál není možné, aniž bychom se vzdali samotné křesťanské víry.

vě. Dopřejte slovo těm, jichž se to týká, místo abyste o nich mluvili opovržlivě.

Vyzývám církev a náboženské společnosti: Vyrovnávejte se se současným vývojem strážlivě, ale pozvedněte svůj hlas! Nenechte se rozdělit tam, kde jsou důrazy na etické otázky poněkud odlišné, ale mějte na zřeteli celkový obraz. Kdo dnes mlčí, stane se zítra sám cílem.

Slovy Ulricha Parzanyho vás vyzývám: Jste-li křesťané, povstaňte! V zájmu pokojné a demokratické společnosti vás prosím, ukončete druhý kulturní boj a neutahujte právní šrouby, jež zužují prostor pro církev.

Západní křesťanstvo se už na mnoha místech západní kultury přizpůsobilo a ustupuje. Dnes je ale dosaženo bodu,

kdy už to dál není možné, aniž bychom se vzdali samotné křesťanské víry. Kdo se o to snaží, prokazuje možná křesťanství službu, protože ono se musí znovu ptát, co víra v Boha v naší každodennosti znamená a jakou má cenu.

Manhattanská výzva končí výstižnými slovy: „Budeme zcela a bez odporu dávat císaři, co je císařovo. Ale za žádných okolností nedáme císaři to, co je Boží“. To není žádná výhrůžka – ty nám křesťanům nepřísluší. Je to prostě konstatování. A že to myslíme vážně, to dějiny dokázaly dostatečně.

Thomas Schirrmacher

Převzato z webu Christianophobia.

Z němčiny přeložila mf

(Redakčně kráceno)

*Thomas Schirrmacher (*1960) je křesťanský morální filosof a specialista na sociologii náboženství. Působí jako rektor Semináře Martina Bucera, teologického semináře se sídlem v Bonnu, který má školy v několika evropských zemích a v Německu.*

Stanovisko redakční rady RC Monitoru

Na rozdíl od západní Evropy pro nás fenomén protikřesťanství není nový. Je paradoxní, že to, čím jsme prošli v dobách komunistického režimu, se nám vrací z bývalého „svobodného světa“. Cítíme, že nás tato protikřesťanská ideologie vrací do bolševických časů s jejich zasahováním do osobního a rodinného života.

Mezi křesťany se často poukazuje na negativní jevy, které přejímáme ze západu: konsumismus, kult bezobsažné zábavy a jejich celebrit, honba za penězi. Méně už se vnímá, že západ už od šedesátých let přejímá mnoho negativního z komunistického východu: agresivní ateismus, ideologizaci veřejného života, kontrolu myšlení, omezování svobody slova.

Naše zkušenost je varovná. Víme, že tlak komunistické ideologie a jejího režimu jsme překonávali především díky institucím, jako je Církev a rodina. Ty jsou dnes terčem soustředěných útoků ze strany menšinových ideologií (feminismus, homosexismus, zkruslování významu lidských práv atd.), jež si sice nezískaly srdce většiny lidí, ale zato jsou masivně propagovány v médiích. Nůžky mezi veřejným míněním a zveřejňovanými názory se stále více rozvírají a lidé se často bojí říci na veřejnosti svůj názor.

Pojem Kulturkampf, kulturní boj, který používá profesor Schirrmacher, je velmi výstižný. My žádný kulturní boj nevyvoláváme, ale nemůžeme donekonečna předstírat, že neexistuje.

Naše odpověď na něj musí být především pozitivní – misie náboženská, ale také kulturní a intelektuální, šíření korektních informací o učení Círky a o jejích dějinách. O něco takového se pokoušíme v RC Monitoru – je ovšem na čtenářích, aby posoudili, nakolik se nám to daří. Na druhou stranu je nezbytná určitá obrana: nesmíme mlčet, když se v médiích a na veřejnosti šíří o křesťanství a o Církvi nepravdy. Je naší redakční zkušeností, že kdykoli si stěžujeme, tak se nám sice nikdo neomluví, ale média si věc uvědomí a jsou napříště opatrnější. Musíme mít na paměti, že naše obhajoba pravdy je službou veřejnosti.

Redakční rada

BŮH DNES

Vystoupení teologických a filosofických es se setkala s velkou pozorností veřejnosti

Kardinál Camillo Ruini. Foto: Progetto culturale

Existuje hluboká obdoba mezi přístupem k Bohu a přístupem k nám samým jako k inteligentním a svobodným subjektům, v obou případech jsme nyní vystaveni tlaku scientismu a naturalismu, který má často, i když nevědomky, metafyzickou povahu.

Cílem setkání bylo „rozptýlit stín, který dnešnímu člověku ztěžuje přístup k Bohu a odstrašuje jej od něho“. Tak to řekl 10. prosince Benedikt XVI. v zahajovacím projevu. Mezinárodní setkání připravil výbor pro kulturní program Církve v Itálii pod vedením kardinála Camilla Ruiniho.

O dva dny později mohl být kardinál Ruini opravdu spokojený. Téma bylo obtížné, přednášky filosofů a vědců i terminologicky náročné. A přesto je skoro plná hala sledovala v naprostém tichu

V prosinci 2009 se v Římě konala mezinárodní konference na téma „Bůh dnes. S ním, nebo bez něho – to mění vše“. Jako filosof se znovu objevil kardinál Ruini, k němuž se připojili Robert Spaemann, Roger Scruton a Peter Van Inwagen, dále přírodovědci Martin Nowak s Georgem Coynem a odborníci v oboru hudby, výtvarného umění a filmu.

a s mimořádnou pozorností. Na 2500 lidí přicházelo denně do velkého auditoria na Via della Conciliazione, pár kroků od svatopetrského náměstí, aby naslouchali řeči o Bohu. Mezi posluchači bylo mnoho mladých lidí a nových tváří. Bylo vidět, že jim imponuje bohatost a vážnost toho, co tu mohli slyšet – v dezorientovaném světě, který právě po takových slovech žíznil.

Tito posluchači chtěli slyšet o Bohu a o ničem jiném. Jistě ne o rozepřích v církevním světě, ať na té, či oné straně Tibery. Proroci zkázy předpovídali (a v duchu si přáli) nezdar konference, s ní konec všech nadějí celého kulturního programu a zároveň definitivní odchod jejího iniciátora Ruiniho; úspěchem přednášek však byli zaskočeni. Kardinál již oznámil, že po tomto prvním setkání bude brzy následovat druhé, také „o podstatných tématech, i když jsou obtížná, nepohodlná, a nejsou v módě“.

Tři důkazy kardinála Ruiniho

Prvními řečníky ve čtvrtek 10. prosince byli kardinál Ruini a Robert Spaemann z Německa. Oba mluvili jako filosofové.

Ruini nastínil tři cesty přístupu k Bohu, tři důkazy jeho existence. Nejsou teologické, nýbrž racionální, a dají se tedy předložit všem, ne jen věřícím.

První cesta vychází ze zřejmé skutečnosti, že „spíše je něco než nic“. Vychodiskem druhé je postřeh, že vesmír je pro člověka poznatelný. Třetí se zakládá na vnitřní zkušenosti mravního zákona.

Tyto tři cesty tak odkazují na „transcendentální“ pojmy klasické filosofie, totiž na bytí, pravdu a dobro. Uvedením těchto argumentů chtěl Ruini překonat radikální námitky, jimž byly vystaveny

během minulých dvou století, počínaje Kantem. Uznal však, že ani tyto cesty nemají sílu důkazu apodiktického, tj. takového, který už nevyvolává žádné další pochyby. Co tedy zbývá? Kardinálovým závěrečným návrhem je, že bychom měli podle formulace Josepha Ratzingera přijmout Boží existenci jako „nejlepší možnou domněnku“.

Toto je plné znění dvou posledních odstavců jeho projevu:

„Nesnáze, s nimiž se v současném kulturním kontextu setkává metafyzické myšlení, a dále dilema vyplývající z existence zla ve světě, jsou dva podstatné důvody onoho ‚podivného stínu, který nám zatemňuje otázku věčných skutečností‘. Takže existence osobního Boha, ani tak solidně dokazatelná, jak jsme se o to snažili, není předmětem apodiktického důkazu, nýbrž zůstává ‚nejlepší hypotézou, která od nás vyžaduje, abychom se zřekli pozice nadvlády a přijali riskantní postoj pokorného naslouchání‘. Uznáme-li to, má to závažné důsledky jak pro vztahy mezi věřícími a nevěřícími, jež by se měly už z tohoto podstatného důvodu vyznačovat upřímným a oboustranně pevně dodržovaným respektem, tak pro náš osobní vztah ke každému věřícímu, ale pak zvláště pro základní roli, kterou musí mít modlitba v našem vztahu k Bohu, abychom byli schopni si od něho vyprošovat dar víry, jenž nám dává tu bezpodmínečnou a zároveň svobodnou jistotu o Bohu, která – jak vysvětluje svatý Tomáš – nikterak nevyklučuje další zkoumání, ale podporuje naši věrnost k němu, věrnost, jež se rozšiřuje k darování sebe samých.“

„Skončím poznámkou, která mi připadá plně charakteristická pro situaci,

v níž nyní žijeme. Existuje hluboká obdoba mezi přístupem k Bohu a přístupem k nám samým jako k inteligentním a svobodným subjektům, V obou případech jsme nyní vystaveni tlaku scientismu a naturalismu, který má často, i když nevědomky, metafyzickou povahu; ten by rád prohlásil, že Bůh neexistuje nebo přinejmenším není poznatelný rozumem, a člověka by rád redukoval na jeden přírodní objekt mezi ostatními. Dnes, jako možná nikdy dříve, se zdá zřejmé, že potvrzení člověka jako subjektu a potvrzení Boha 'simul stant et cadunt', obojí zároveň stojí a padá.

To je hluboce logické, protože na jedné straně je velmi nesnadné prokázat, že se člověk opravdu a neredukovatelně vynořil z ostatní přírody, je-li příroda sama celou skutečností, a na druhé straně je stejně obtížné zachovat si mysl otevřenou pro osobního, inteligentního a svobodného Boha – v tom smyslu, že je to pravdivé, třebaže pro nás nevyslovitelné –, pokud se neuznává tato na nic nepřevoditelná specifičnost lidského subjektu. Dosvědčovat pravého Boha a zároveň pravdu o člověku je proto asi nejjví vzpružující úloha, jaká nám byla svěřena.“

Spaemann: dva Boží atributy a Boží gramatika

Profesor Robert Spaemann věnoval první část své úvahy rovnocennosti – místo protikladu – dvou Božích vlastností, totiž že je „mocný“ a „dobrý“.

„Ti, kdo věří v Boha, jsou přesvědčeni, že jeho absolutní moc i jeho absolutní dobrota mají tentýž výchozí bod: Boží svatost. Gnostici prvních křesťanských staletí popírali jejich rovnocennost. Připisovali ty dva atributy dvěma božstvům: zlé moci, *„deo universi“* (,bohu vesmíru'), tedy bohu a stvořiteli hmotného světa, a zadruhé bohu, který je světlo a který se v temnotě tohoto světa zjevuje jen z dálky. (...)

Je důležité to zdůrazňovat dnes, kdy dokonce i kněží mluví jen o ,dobrém Bohu', místo aby na nás svolávali pozhánání Boha všemohoucího. Řeč pouze o Boží dobrotě, o Bohu, který je láska, zatemňuje jeho zneklidňující stránku, nepadne-li ani zmínka o tom, kdo je Ten,

Kardinál Angelo Scola. Foto: Progetto culturale

o němž se praví, že je láska: totiž není-li také řečeno, že On je moc, která řídí naši existenci a celý svět. (...) Kdyby k bytí nepatřila dobrota, bytí by nebylo vším, nebylo by úplností. (...) Ale platí též opak: kdyby dobrota byla bezmocí, pak by to nebyla dobrota v plném smyslu. Neboť bezmocnost dobra není dobro. Právě víra v moc dobroty nám dovoluje oddat se aktivně realitě, aniž se musíme obávat, že v absurdním světě by všechny dobré záměry byly také hodnoceny jako absurdní.“

„Zkrácený Bůh“ kardinála Scoly

V pátek 11. prosince dopoledne kardinál Angelo Scola navázal jednou pasáží svého pečlivě promyšleného projevu o „zatmění a návratu“ Boha na Spaemannův kritický komentář k zdánlivému protikladu mezi Boží dobrotou a všemohoucností.

Kardinál Scola se zabýval otázkou, „zda problém předávání křesťanství opravdu spočívá, a to zvláště dnes, v předpokladu, že je nutné vycházet z podstaty jazyka Evangelia (...) a jeho nejautentičtější identity“. A kritizoval autory, kteří ji rozpoznávají právě v „kenosi“, zřeknutí se sebe sama, dokonce včetně vlastní božské „moci“, jak to učinil Bůh v Kristu ukřižovaném:

„Zde je nutné odsoudit nepatřičné, neteologické a neuctivé užití biblického pojmu kenose Boha v rámci takzvané ‚myšlenky slabosti‘. Tak se totiž ztrácí jednota křesťanského tajemství a myšlenkou kenose oddělené od zmrtvýchvstání se omouvá přístup, který odmítá pravdu a transcenci Boha a zavrhuje jeho osobní bytí.“

Avšak: „Přesvědčující motiv kenose božství dostává svůj význam pouze

v Bohu, který je Logos-Láska, a to jako způsob, jímž se lidem nabízí Bůh-Pravda-Dobrota. Kenotický Bůh není Bůh slabý, nýbrž Bůh, který miluje a jako milující se nabízí svobodě člověka.“

Scola potom citoval tuto pasáž z homilie Benedikta XVI. o Vánocích 2006 o pravém významu kenose Boha, totiž Bohu, který k člověku mluví tím, že „se ve vtěleném Slově zkrátí“:

„Bůh učinil své slovo stručným, zkrátil je (Iz 10,23; Řím 9,28). Tím Slovem je sám Syn, Logos. Věčné Slovo se stalo malým, stalo se dítětem, aby se tak Slovo stalo pro nás dosažitelným.“

„Cesta krásy“ Rogera Scrutona

V pátek 11. prosince dopoledne pak ještě anglo-americký filosof Roger Scruton rozvinul čtvrtý z transcendentálních pojmů klasické filosofie, pojem krásy, jako další způsob, jak přistoupit k Bohu.

„Tvorbou krásy umělec oslavuje Boží stvoření,“ řekl. Tak tomu bylo po celou dobu dějin lidstva, i tam, kde vládlo – jako v propastech dvacátého století – utrpení a stíněnost.“

Řeč pouze o Boží dobrotě, o Bohu, který je láska, zatemňuje jeho zneklidňující stránku, nepadne-li ani zmínka o tom, kdo je Ten, o němž se praví, že je láska: totiž není-li také řečeno, že On je moc, která řídí naši existenci a celý svět.

Robert Spaemann (vpravo). Foto: Progetto culturale

A přesto „se dnes, ve věku bezprecedentního blahobytu, prosazuje uctívání ošklivosti a znesvěcování. (...) Znesvěcování je způsob obrany proti posvátnému, je to pokus umlčet jeho nároky. Tváří v tvář posvátným věcem budou naše životy souzeny; a my tyto věci, jež nás jakoby obžalovávají, ničíme, abychom unikli takovému soudu. A jelikož nám krása připomíná posvátné – je dokonce zvláštní formou posvátného –, musí být také krása znesvěcována.

„Pozitivní cesta“ krásy je nicméně hluboce vtištěna do srdce člověka. „Proč tedy tolik dnešních umělců odmítá jít touto cestou? Možná proto, že vědí, že vede k Bohu.“

Po Scrutonově přednášce arcibiskup Gianfranco Ravasi, prezident pontifikální rady pro kulturu, a profesor Antonio Paolucci, ředitel Vatikánského muzea ilustrovali zobrazování Boha ve figurativním umění minulosti a přítomnosti. Včetně konkrétních příkladů jako Rafaelovy fresky ve Vatikánu, a zejména obraz „Škola v Athénách“, kterou můžeme chápat jako charakteristiku samotné této konference.

V dalších částech konference bylo zobrazování Boha ilustrováno hudbou, beletrií, poezií, filmem, televizí, performancemi, čteními a projekcemi, jež komentovali umělci a odborníci.

„Super-Disney“ Petera Van Inwagena

Poslední zasedání konference v sobotu 12. prosince dopoledne bylo věnováno tématu „Bůh a věda“. Astronom George Coyne SJ, ředitel výzkumné skupiny observatoře na Arizonské univerzitě, a Martin Nowak, biolog a matematik z Harvardské univer-

Peter Van Inwagen. Foto: Progetto culturale

Roger Scruton. Foto: Progetto culturale

A přesto „se dnes, ve věku bezprecedentního blahobytu, prosazuje uctívání ošklivosti a znesvěcování. Znesvěcování je způsob obrany proti posvátnému, je to pokus umlčet jeho nároky.

zity, mluvili o vztahu mezi Bohem Stvořitelem a vývojem vesmíru ve dvou brilantních přednáškách, které zcela upoutaly pozornost publika.

Poslední řečník, Peter Van Inwagen z Univerzity Notre Dame, však zase mluvil jako filosof. Rozvinul originálním a okouzlejícím způsobem „kosmologickou“ cestu k Bohu, kterou různými způsoby a při různých příležitostech předkládal také Benedikt XVI.

Van Inwagen začal analogií. Představme si, řekl, že „Bůh je v témž vztahu k fyzickému světu jako Walt Disney k světu zobrazenému ve filmu Sněhurka a sedm trpaslíků.“ A představme si navíc, že „události v kresleném filmu jsou skutečně historií celého světa“, a dejme jeho tvůrci jméno „Super-Disney“. Z hlediska obyvatel takového světa nelze tohoto Super-Disneye nikde najít, ale v jiném smyslu je v něm přítomný všude.

A stejně je tomu s Bohem našeho reálného světa: „Jestliže existuje, není možné jej v něm najít o nic více než Super-Disneye v jeho světě; a přesto není daleko od jeho obyvatel. A navíc si mů-

žeme představit, že by obyvatelé toho světa mohli dojít k přesvědčení, že je výtvozem nějaké inteligentní a všudy-přítomné bytosti.

Van Inwagen pak pokračoval: „Jsou skutečně lidé – i mezi vědci –, kteří tvrdí, že jsou dobré vědecké důvody ve prospěch nějaké inteligence odpovědné za existenci fyzického světa. A jsou jiní – i mezi vědci –, kteří tvrdí, že jsou dobré vědecké důvody pro neexistenci jeho ‚designéra‘.“

Obě tyto teze jsou ‚nevědecké‘. Ale druhá, která popírá Boha Stvořitele na základě Darwinovy teorie evoluce, se stala světově rozšířeným míněním. A proti zastáncům toho mínění formuloval Van Inwagen svůj závěr, jímž trvá na nemožnosti užít k popření Boha Stvořitele vědecké argumenty:

„Vy jste přesvědčeni, že náš přítomný, aktuální svět je svět darwinovský – to znamená svět, v němž je Darwinova teorie pravdivá. Ale aktuálnost předpokládá možnost: všechno, co aktuálně existuje, je možné. Bůh, jestliže existuje, je podle definice všemohoucí. A všemohoucí bytost může stvořit jakýkoli možný objekt, dokonce i když je tím objektem celý vesmír.

Nuže, tato naše darwinovská (jak vy se domníváte) země je objekt možný – protože existuje. Všemohoucí bytost ji tedy mohla stvořit, a mohla stvořit celý fyzický vesmír, jehož je částí. A jestliže všemohoucí bytost mohla stvořit darwinovský svět, proč by tedy někdo, kdo se domnívá, že náš svět je darwinovský, měl tuto jeho vlastnost pokládat za důkaz – či dokonce jen za náznak důkazu –, že jej nemohla stvořit všemohoucí bytost?“

Na závěr setkání ohlásili nejprve kardinál Rino Fisichella a pak kardinál Ruini další kapitoly reflexe o Bohu. Na této první konferenci se o nich nemluvilo, ale nejsou méně důležité.

Zejména dvě: především reflexe o tom, „co Bůh říká sám o sobě“, tedy o Božím zjevení; a pak reflexe o liturgii neboli o obřadech, místech, časech a jazycích, jimiž člověk a křesťan vyjadřuje svůj vztah k Bohu.

Sandro Magister

Zdroj: www.chiesa.espressonline.it

Z angličtiny přeložil Václav Frei

2012

Apokalyptická pohádka o tom, jak vědci a čínská pracovistost zachránili lidstvo

Apokalyptický film *2012* o konci světa patří k jedněm z nejnavštěvovanějších a úspěšně po celém světě plní kasy. I když je to dílo po technické stránce vynikající, svým poselstvím se řadí k propagaci panteismu a podprahově odmítá křesťanství.

Jeden z plakátů filmu. Foto: Columbia Pictures

Smyslem filmu *2012* je vyzdvihnout humanismus a samospasitelství oproti bezmocnému křesťanství.

Děj filmu není příliš originální – celosvětová katastrofa, při níž hrozí zánik celého lidstva. Díky vědcům a čínské pracovitosti (o komunismu a otroctví nepadne slovo) si mocní a bohatí připraví v Číně několik lodí – novodobé archy, které jim mají zabezpečit záchranu. Zbytek lidstva má smůlu, krom výjimek, kteří se díky vlastní statečnosti, rychlosti a kupě štěstí dostanou do archy také. Vše končí šťastně – film má své hrdiny v podobě obětujícího se amerického prezidenta, má i své napravené v podobě sobeckého miliardáře a má i tisíce zachráněných lidí, kteří nalézají nový domov na zachovaném africkém kontinentu.

Smyslem filmu *2012* je vyzdvihnout humanismus a samospasitelství oproti bezmocnému křesťanství. Mezi prvními se hroučí socha Ježíše Krista nad Rio de Janeirem, zatímco například Socha svobody (symbol pokračující francouzské revoluce osvícenců) se do záběrů asi nehodila. Pouze dva prezidenti se odmítnou skrýt v archách – americký pro svou statečnou touhu obětovat se svým lidem a italský pro svou marnou naději, že jej papež a křesťanství zachrání.

Zatímco Chrám svatého Petra se hroučí na papeže a shromážděné křesťany, kteří se děsí nadcházejících událostí, budhisté mají díky svému učení vše pod kontrolou a místní láma s klidným pohledem čelí osudu v podobě tsunami. Filmem se samozřejmě proplétá novopohanský panteismus, když jako zdůvodnění říkají hrdinové: „Příroda sama vybere, kdo přežije“, nebo „všichni jsme dětmi Matky Přírody“, a proto si musíme pomáhat.

Asi největším symbolem, že nastává nový věk, je nové počítání času. Středem dějin již není vtělení Boha – Ježíše Krista, od něhož se vše počítá, ale vstup do archy. Jsme to my sami, kdo zachránil lidstvo a tím udělal nejdůležitější čin v historii, a proto je třeba začít s novým letopočtem. Začíná éra nového sjednoceného lidstva, které se na konci filmu symbolicky dívá otevřenými okny archy vstříc nové budoucnosti.

Záměrem tvůrců ale nebylo vytvořit horor a podařilo se jim velmi úspěšně smísit humor, tragédii i otázky týkající se mravnosti a lidského chování. Pouze tradiční otázka po smyslu života zůstává cudně stranou. Podobně i otázka po smyslu apokalyptické události se podprahově řeší jako technická věc: mayská civilizace jaksi věštecky předpověděla to, co nám dnes potvrzuje moderní kněžská třída – vědci. Konec konců, je dnes již

obecně přijímáno, že jedině vědci mohou být proroky apokalyps (globální oteplování, pandemie, ...) zatímco hlas jiných je jen hlasem fanatických bláznů.

Vše, co se děje, je výhradně jen otázka přírodních jevů. Myšlenka, že by se mohlo jednat o jakýkoli trest, je ve filmu vtipně odmítnuta v podobě několika záběrů na demonstranty křičící cosi o trestu Božím. Zatímco při nástupu socialismu a komunismu počátkem 20. století se očekávala nádherná budoucnost, v posledních desetiletích již tento optimistický výhled neexistuje. Lidé si asi přece jen podprahově uvědomují, že současné hrdé pohrdání celým Desaterem v čele s miliony vražděných při potratech a nastupující eutanázii bude mít své dopady.

Film ale lze vzít jako zpětnou vazbu vážně. Křesťané dnes lidem nenabízejí odpovědi na otázky po smyslu života a po smyslu případných apokalyptických událostí. I související témata týkající se „posledních věcí“ – smrt, vzkříšení, nebe a peklo – z běžných kázání, zdá se, naprosto vymizela. K čemu je náboženství, které se zaměřuje pouze na charitní pomoc? Je opravdu jen vinou světa, že považuje křesťanství za vykastované náboženství, které není schopné dát odpovědi na základní otázky?

Vždyť ani Kristus se pohrdavě otáčkám nevysmíval a jasně říkal: „Budou znamení na slunci, měsíci a hvězdách a na zemi úzkost národů, bezradných, kam se podít před řevem valícího se moře. Lidé budou zmírat strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět. Neboť mocnosti nebeské se zachvějí.“ (Lk 21,25–26) A hlavně slyší od nás i klíč k událostem a závěr: „A tehdy uvidí Syna člověka přicházet v oblaku s mocí a velikou slávou. Když se toto začne dít, nepřimíte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko.“ (Lk 21,27–28)

Radim Ucháč

Poznámka k týdnu

Chceme být menšinou?

Jáhen Max Kašparů přišel s návrhem, abychom se my, katolíci, pokusili definovat jako menšina, a tak si zajistili minimální jistoty. Nepovažuji to za šťastné.

To, že už i v Evropě pro křesťany přitahuje, je známo přinejmenším několik posledních let. Přibývá případů zabitých řeholnic, a jen u nás jsme od roku 1989 napočítali čtyři zavražděné kněze. Také protikřesťanská rétorika se vyostřuje. Už před sedmi lety se vynořily ve Švédsku úvahy, zda zákon na ochranu náboženských menšin nemůže přivodit zákaz tisku Bible. Tamtéž byl postaven před soud pastor, který v kázání citoval biblické stanovisko k homosexuálním praktikám. Italský politik, který sdílí názor Církve na manželství a ochranu života, se jen pro toto své přesvědčení nemohl stát evropským komisařem.

Nejnovějším krokem proti křesťanům jsou pokusy zakázat kříže ve školách; bouřlivá reakce však ukazuje, že právě tento pokus, respektive rozsudek štrasburského soudu, začíná burcovat křesťany z letargie. I naši biskupové proti rozsudku oficiálně protestovali.

V této atmosféře přišel jáhen Max Kašparů s návrhem, abychom se my, katolíci, pokusili definovat jako menšina, a tak si zajistili minimální jistoty. Nepovažuji to za šťastné. Je pravda, že u nás – jako ve většině evropských zemí – nechodí mnoho lidí do kostela. Ale to samo říká jen málo o vlivu křesťanství ve společnosti.

Sekulární stát vznikl na křesťanském Západě, když byla prosazena myšlenka dvojí moci – duchovní a světské. Ta pak byla oslabena náboženským rozdělením Evropy, kdy vliv státu na život křesťanských komunit stoupl. V osvětské době se začala rýsovat myšlenka, že nejen stát, ale i celá společnost má být sekulární a vliv náboženství má být oslaben. Ve 20. letech už se mluví o náboženství jako „soukromé záležitosti“.

Přesto ale základní pojmy západního konceptu dvojí moci dále působí a evropské myšlení je jimi i nadále utvářeno.

To, že politická moc, panovník, působí pouze „z Boží milosti“, a není sám zdrojem této milosti, že politickou moc nelze zbožštit, je předpoklad, který navzdory dvěma pokusům o totalitarizaci společnosti ve 20. století sdílí všichni Evropané. Co je politické, není posvátné – Boží moc se od politické moci liší tak, jako se Boží bytí liší od našeho, lidského.

Celá politická stavba Evropy, jejíž státy jsou povinny respektovat důstojnost jednotlivého člověka jako Božího obrazu, spočívá na křesťanském obrazu světa a člověka v něm. Za tuto Evropu máme jako křesťané odpovědnost, které se nemůžeme zbavit. Jistě, zalézt do ulity „menšiny“ a domáhat se jen svých vlastních, skupinových práv by bylo jedno-dušší. Ale to by znamenalo postavit naše světlo pod „kbelec“ a přestat svítit.

Michaela Freiová

LITURGICKÁ ČTENÍ

17. I. Neděle **Iz 62,1–5, Ži 96, I Kor 12,4–11, Jan 2,1–12**
sv. Antonín Veliký

18. I. Pondělí **I Sam 15,16–23, Ži 50, Mk 2,18–22**
Panna Maria, Matka jednoty křesťanů

19. I. Úterý **I Sam 16,1–13, Ži 89, Mk 2,23–28**
sv. Márius a Marta a jejich synové

20. I. Středa **I Sam 17,32–33.37.40–51, Ži 144, Mk 3,1–6**
sv. Fabián a Šebestián

21. I. Čtvrtek **I Sam 18,6–9; 19,1–7, Ži 56, Mk 3,7–12**
sv. Anežka Římská

22. I. Pátek **I Sam 24,3–21, Ži 57, Mk 3,13–19**
sv. Vincenc

23. I. Sobota **2 Sam 1,1–4.11–12.19.23–27, Ži 80, Mk 3,20–21**
sv. Ildefons

Res Claritatis MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Fotografie bez uvedení zdroje pocházejí z Flickr.com. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Šéfredaktor: Mgr. Michaela Freiová. Redaktoři: Mgr. Dagmar Kopecká, Mgr. Ondřej Vaněček. Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Mgr. Matyáš Zrno. Teologický poradce: P. Mgr. Pavel Mayer OP. Objednávky: Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což pro tento rok činí 675 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.